

Σχέδιο μαθήματος 2

Η Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά –Το παράδειγμα της Τηνιακής μαρμαροτεχνίας

A. Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά: έννοια και σημασία της

Άξονες συζήτησης

- Διαφορετικές εκφάνσεις της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς
- Η έννοια της παράδοσης: συζήτηση για τη σημασία της, τη σχέση με την άυλη πολιτιστική κληρονομιά, τη θέση της σήμερα και την αναγκαιότητα ή μη διαφύλαξής της
- Η αξία διαφύλαξης και ανάδειξης της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς ως στοιχείο συλλογικής ταυτότητας και μνήμης κάθε λαού.
- Συζήτηση για τις παραδοσιακές τέχνες -εισαγωγή στη Τηνιακή μαρμαροτεχνία

Στόχοι

- Η εξοικείωση των μαθητών με διαφορετικές εκφάνσεις της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς ως στοιχεία που καθορίζουν τη συλλογική μνήμη και ταυτότητα καθώς και την ατομική και συλλογική μας αυτογνωσία
- Η συσχέτισή τους με τυχόν βιώματα ή αναμνήσεις που ανακαλούν τα παιδιά στη μνήμη τους και σχετίζονται με αυτή την κληρονομιά.
- Η συνειδητοποίηση ότι στην καθημερινότητά μας βιώνουμε όλοι πολλές διαφορετικές εκφράσεις αυτής της κληρονομιάς, π.χ. έθιμα, χορούς, μουσική, δρώμενα, χειροτεχνίες και αγροτικές δραστηριότητες, παρασκευή και κατανάλωση παραδοσιακών τροφίμων, καθώς και πολλά άλλα στοιχεία, στα οποία συμμετέχουμε με διαφορετικό τρόπο, ανάλογα με το περιβάλλον στο οποίο ζούμε).
- Ο προβληματισμός σχετικά με τη συχνά παρεξηγημένη έννοια της παράδοσης ως ζωντανού στοιχείου του πολιτισμού της καθημερινότητάς μας, που συνεχώς εξελίσσεται και προσαρμόζεται στις ανάγκες της κοινωνίας.
- Η κριτική ματιά απέναντι στα στοιχεία της παράδοσης και η αποφυγή ωραιοποίησης του παρελθόντος.

**Προτεινόμενο εποπτικό υλικό
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ**

17.Κάλαντα

*18.Το έθιμο του στολισμού του
Καραβιού για τη γιορτή
των Χριστουγέννων*

19.Το Πασχαλινό έθιμο των κόκκινων αυγών

20.Παραδοσιακοί χοροί από την Κρήτη

21. Παραδοσιακοί χοροί από την Ήπειρο

22. Θέατρο Σκιών-Καραγκιόζης

23. Μεσογειακή διατροφή

24. Παραδοσιακή μαρμαροτεχνία

Αξιοποιώντας το φωτογραφικό υλικό

Μέσα από τη διαδικασία ταύτισης κάθε φωτογραφίας, δίνονται στους μαθητές τα ερεθίσματα για να συζητήσουν ζητήματα, όπως:

- Αποτελούν εκφάνσεις της πολιτιστικής κληρονομιάς όσα στοιχεία αποτυπώνονται στις φωτογραφίες; Αν ναι, γιατί;
- Πώς καταλαβαίνει ο καθένας αυτά τα στοιχεία στην καθημερινότητά του;
- Πώς έφτασαν σ' εμάς σήμερα;
- Τι εννοούμε με τον όρο «παράδοση»;
- Τι παραδείγματα γνωρίζετε;
- Τι εννοούμε με τους όρους «ήθη και έθιμα»;
- Για ποιους λόγους πιστεύετε ότι αποφασίζουμε να συνεχίζουμε, να «διαφυλάττουμε» στοιχεία της παράδοσής μας;
- Έχουν κάποια ιδιαίτερη αξία για εμάς σήμερα;
- Τι συμβαίνει αν υπάρχουν στοιχεία που δεν μας αρέσουν, δεν συμφωνούμε με το περιεχόμενό τους, δεν θεωρούμε ότι έχει νόημα να τα διαφυλάξουμε και να τα συνεχίσουμε; Μπορείτε να σκεφτείτε κάποια παραδείγματα;

Σημείωση: Σε περίπτωση που υπάρχουν μαθητές από άλλες χώρες, προσφέρεται η ευκαιρία για μια διαπολιτισμική προσέγγιση του θέματος. Οι μαθητές μοιράζονται τις εμπειρίες τους και δίνουν πληροφορίες για την ταυτότητα του τόπου τους μέσα από τις διαφορετικές εκφράσεις της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

B. Συζήτηση για τις παραδοσιακές τέχνες: Το παράδειγμα της Τηνιακής μαρμαροτεχνίας

Άξονες συζήτησης

- Παραδοσιακές τέχνες: σημασία και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους
- Οι παραδοσιακές τέχνες ως στοιχείο άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς
- Η αξία διαφύλαξής τους

Προτεινόμενο εποπτικό υλικό

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

25. Αγγειοπλαστική

26. Ξυλογλυπτική

27. Οργανοποιία

28. Υφαντική

29, 30. Μαρμαροτεχνία

Οι φωτογραφίες μπορούν να λειτουργήσουν ως συνεκτικός κρίκος με την ταινία που θα παρακολουθήσουν τα παιδιά. Μέσα από τη διαδικασία ταύτισης κάθε μιας από αυτές, οι μαθητές μπορούν να προβληματιστούν στοχευόμενοι ερωτήματα, όπως:

- Ποιο είναι το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των λεγόμενων παραδοσιακών τεχνών;
- Ποια είναι εκείνα τα στοιχεία που τους δίνουν τον χαρακτήρα του παραδοσιακού;
- Γνωρίζετε κάποιο είδος παραδοσιακής τέχνης;

- Πιστεύετε ότι είναι απαραίτητη η διαφύλαξή τους ή δεν έχουν θέση στις σημερινές κοινωνίες;
- Μπορούν να αποτελούν στοιχείο της πολιτιστικής ταυτότητας ενός τόπου;
- Μήπως η μηχανή έχει υποκαταστήσει σε όλες τις τέχνες το ανθρώπινο χέρι;
- Έχει διαφορά το προϊόν που θα δημιουργηθεί από μια μηχανή από αυτό που θα δημιουργηθεί από το χέρι του ανθρώπου;

Συζήτηση για την Τηνιακή μαρμαροτεχνία

- Έχετε δει ποτέ τεχνίτη του μαρμάρου; Πώς αλλιώς λέγεται;
- Τι αντικείμενα μπορεί να φτιάξει;
- Ξέρετε ποιο νησί είναι γνωστό για τους μαρμαρογλύπτες του;
- Έχει σημασία να διαφυλάξουμε μια παραδοσιακή τέχνη, όπως η μαρμαροτεχνία, και αν ναι, για ποιους λόγους;